



40. Maahanmuutto

Selvitysosa: Sisäasiainministeriö ohjaa ja kehittää maahanmuuttohallintoa ja vastaa maahanmuuttopolitiikan sekä maahanmuuttoa ja kansalaisuutta koskevan lainsäädännön valmistelusta ja edustaa maahanmuuttoasioissa Suomea Euroopan unionissa ja kansainvälisessä yhteistyössä. Sisäasiainministeriö yhteensovittaa maahanmuuttoasioihin liittyvää toimintaa hallinnonalojen välillä.

Sisäasiainministeriö vastaa turvapaikanhakijoiden vastaanoton ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton yleisestä kehittämisestä, suunnittelusta, ohjauksesta, seurannasta ja yhteensovittamisesta sekä ihmiskaupan vastaisen toiminnan koordinoimisesta.

Sisäasiainministeriö huolehtii Maahanmuuttoviraston toimintaedellytyksistä. Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee ulkomaalaisten maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen ja kansalaisuuteen liittyviä asioita, vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksikön käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanton ohjauksesta. Lisäksi Maahanmuuttovirasto ylläpitää ulkomaalaisasioiden sähköistä asiankäsittelyjärjestelmää (UMA) ja tuottaa tietoa viranomaisille ja kansainvälisille järjestöille.

Maahanmuuttoa kuvaavat tunnusluvut	2011 toteutuma	2012 arvio	2013 arvio
Suomessa asuvat ulkomaalaiset ¹⁾	183 133	198 000	213 000
Maahanmuutto/ulkomaalaiset ²⁾	20 416	18 000	18 000
Nettomaahanmuutto/ulkomaalaiset ²⁾	17 082	15 000	15 000
Suomen kansalaisuuden saaneet/vuosi ³⁾	4 794	4 500	4 500

¹⁾ Vuosi 2011: Tilastokeskus/Väestörakenne 2011. Vuodet 2012 ja 2013: SM:n arvio on laskettu Tilastokeskuksen vuoden 2012 tammi—helmikuun väestön ennakkotilaston perusteella.

²⁾ Vuosi 2011: Tilastokeskus/Väestön ennakkotilasto 2011. Vuodet 2012 ja 2013: SM:n arvio on laskettu Tilastokeskuksen vuoden 2012 tammi—helmikuun ennakkotilaston perusteella.

³⁾ Taulukossa on esitetty Suomen kansalaisuuden hakemuksesta tai ilmoituksesta saaneiden henkilömäärä. Momentin 26.40.01 perusteluissa oleva taulukko kuvaa Maahanmuuttovirastossa vireille tulevien ja ratkaistujen hakemusten määrää. Samassa hakemuksessa voi olla useita henkilöitä.

Sisäasiainministeriön hallinnonalan menot maahanmuuttajista (1 000 euroa)

	2011 tilinpäätös	2012 talousarvio	2013 esitys
26.40.01 Maahanmuuttoviraston toimintamenot	18 967	18 418	18 066
26.40.(03) Maahanmuuttajien kotoutumisen ja työllistymisen edistäminen	961	-	-
26.40.20 Paluumuuttajien muuttovalmennus	592	876	876
26.40.(30) Valtion korvaukset kunnille	77 505	-	-
— Korvaukset kunnille ent. Neuvostoliiton alueelta tulevien paluumuuttajien menoihin	4 427	-	-
— Laskennalliset korvaukset kunnille	20 573	-	-
— Muut korvaukset kunnille	52 505	-	-
26.40.63 Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto	77 908	63 627	55 289
Yhteensä	175 933	82 921	74 231

Maahanmuuttopolitiikka

Maahanmuuttopolitiikka perustuu hallitusohjelman linjauksiin.

Keskeiset strategiset tavoitelinjaukset ovat:

— Edistämme Suomen kilpailukykyä tukevaa maahanmuuttoa

- Huolehdimme kansainvälisen suojelun hakemiseen liittyvien menettelyjen oikeudenmukaisuudesta, tehokkuudesta ja inhimillisyydestä
- Nopeutamme maahanmuuttohallinnon hakemusten käsittelyä
- Torjumme laitonta maahantuloa. Teemme aktiivista ihmiskaupan vastaista työtä ja varmistamme ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimivuuden.

Maahanmuuttopolitiikan toteutusta ohjaavan Maahanmuuton tulevaisuus 2020 -strategian toimeenpano varmistetaan ja peilataan strategian soveltuvuutta toimintaympäristössä tapahtuviin muutoksiin. Maahanmuuttohallinnon tuloksellisuutta parannetaan muun muassa viranomaisyhteistyötä kehittämällä. Tavoitteena on varmistaa turvapaikkahakemusten käsittelyaikojen lyheneminen sekä parantaa vastaanotto toiminnan kustannustehokkuutta.

Sisäasiainministeriön hallinnonalan toimijoiden yhteistyötä ulkomaalaisten maahantuloon ja maassa oleskeluun liittyen tehostetaan. Otetaan käyttöön maahanmuuttoviranomaisten moniviranomaismalli - MPR (Maahanmuuttovirasto, poliisi, Rajavartiolaitos), joka on samankaltainen pysyvä yhteistyörakenne kuin on toteutettu poliisiin, tullin ja Rajavartiolaitoksen välillä (PTR-malli).

Maahanmuuttohallinnossa varaudutaan maahanmuuton osaamiskeskuksen toteuttamiseen. Osaamiskeskukseen kootaan hallinnonalan maahanmuuton tutkimusten ja selvitysten tekeminen, eri rahoituslähteistä rahoitettavien kehittämishankkeiden hallinnointi, hanketulosten ja muiden käytäntöjen arviointi ja levittäminen, osaamisverkostojen koordinointi, tiedotus ja konsultointi sekä materiaalin tuottaminen.

Kehitetään edelleen maahanmuuttohallinnon lupaprosesseja hyödyntämällä täysimääräisesti ulkomaalaisasioiden sähköisen asiankäsittelyjärjestelmän (UMA) mahdollisuuksia. Tarjotaan kattavasti lupaprosesseihin liittyvät sähköiset asiointipalvelut hakija-asiakkaille.

Maahanmuuton maksullisissa suoritteissa pyritään saamaan maksutulot vastaamaan omakustannushintoja.

Muuttoliike

Maahantuloon liittyvää yhteistyötä sisäasiainministeriön hallinnonalan sisällä vahvistetaan. Oleskelulupajärjestelmän kehittämisessä tavoite on menettelyn selkeyttäminen. Toisaalta samalla on huolehdittava siitä, että valvonnan tarpeet tulevat riittävästi katetuksi eivätkä laitton maahanmuutto ja ihmiskauppa lisääny. Työvoiman maahanmuuton osalta on tärkeää vastata oikea-aikaisesti työmarkkinoiden tarpeisiin, jolloin käsittelyaikoihin kohdistuu erityinen huomio. Lupatoiminnalla on erittäin tärkeä merkitys työehtojen ennakkovalvonnassa. Jälkivalvonnassa kyse on käytännössä pitkälti poliisin ja työsuojeluhallinnon tarkastustoiminnan resursseista ja niiden kohdentamisesta.

Yhteistyötä opetushallinnon kanssa tulee lisätä EU:n ulkopuolelta tulevien ulkomaalaisten opiskelijoiden maahantuloon liittyen. Väärinkäytösten määrä tulee pitää pienenä. Opiskelupaikkojen kohdentamisessa tulisi ottaa huomioon ne alat, joilla mahdollisesti esiintyy ulkomaisen työvoiman tarvetta tulevaisuudessa. Tämä vaatii myös kotimaisten kielten opintojen lisäämistä opiskelun aikana.

Vaikutetaan siihen, että EU-maiden maahanmuuttopolitiikka pystytään sovittamaan entistä paremmin yhteen kehitys- ja ihmisoikeuspolitiikan sekä EU-maiden oman työvoimapolitiikan tarpeisiin. EU:ssa pyritään yhteiseen maahanmuutto- ja turvapaikkapolitiikkaan muun muassa harmonisoimalla lainsäädäntöä. Suomi huolehtii kansallisten etujen huomioon ottamisesta säädösten valmistelussa.

Ongelmina laittoman maahanmuuton lisääntyessä ovat myös laittoman työnteon ja ihmiskaupan sekä muun eriasenteisen hyväksikäytön lisääntyminen. Tehostetaan viranomaisyhteistyötä laittoman maahantulon torjunnassa sekä huolehditaan tarvittavan lainsäädännön kehittämisestä. Keskeisiin maahanmuuttomaihin pyritään sijoittamaan maahanmuuton yhdyshenkilöitä. Laittoman maahanmuuton ongelmat näkyvät osaltaan myös lieveilmiöiden lisääntymisenä pidempiaikaisen maassa oleskelun tilanteissa henkilöiden jäädessä kotouttamistoimien ja yhteiskunnan palvelujen ulkopuolelle. Tehokas laittoman maahanmuuton torjunta ehkäisee näistä ongelmista yhteiskunnalle aiheutuvia kustannuksia.

Kansainvälinen suojelu

Huolehditaan siitä, että ihmis- ja perusoikeudet, hyvä hallinto ja oikeusturva toteutuvat turvapaikkapolitiikassa. Seurataan turvapaikkamenettelyä ja turvapaikanhakijoiden vastaanottoa koskevien säännösten toimivuutta ja valmistellaan mahdolliset lainmuutokset. Vahvistetaan edelleen eri viranomaisten välistä yhteistyötä turvapaikkaprosessin tehostamiseksi. Nopeutetaan prosessia, jotta vastaanoton menot laskevat.

Jatketaan yhteisen eurooppalaisen turvapaikkajärjestelmän kehittämistä saattamalla loppuun mahdollisesti vielä keskeneräiset turvapaikkajärjestelmän toisen vaiheen säädöksiä koskevat neuvottelut. Ryhdytään valmistelemaan hyväksytyjen EU-säädösten kansallista täytäntöönpanoa ja osallistutaan sitä koskevaan EU-jäsenvaltioiden yhteistyö-



hön. Lainsäädännön kehittämisen ohella on tärkeää tiivistää jäsenvaltioiden turvapaikkaviranomaisten välistä käytännön yhteistyötä, minkä vuoksi on tärkeää tukea Euroopan turvapaikka-asioiden tukiviraston (EASO) toiminnan va-
kiintumista.

Turvapaikkapolitiikan kehittämisessä vahvistetaan johdonmukaisuutta eri maahanmuuton politiikkalohkojen, kuten rajavalvonnan, laittoman maahanmuuton torjunnan ja palautuspolitiikan välillä. Edistetään turvapaikkapolitiikan yhteyttä kehitys- ja ihmisoikeuspolitiikkaan.

Kiintiöpakolaispolitiikan toimeenpanoa jatketaan uudelleen sijoittamalla Suomeen kansainvälisen suojelun tarpeessa olevia ulkomaalaisia (ulkomaalaislaki 301/2004 90 §). Uudelleen sijoittamisen perusteet (voimavarat kiintiöpakolaisten ottamiselle ja kiintiöpakolaisten määrä) vahvistetaan vuosittain valtion talousarviossa. Vuoden 2013 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Jatketaan valmisteluja paluuta koskevien yhteistyöpöytäkirjojen solmimiseksi lähtömaiden kanssa ja vakiinnutetaan vapaaehtoisen paluun toimintamalli. Turvapaikanhakijoita arvioidaan saapuvan vuoden aikana noin 3 000, joista alaikäisiä ilman huoltajaa tulleita noin 150.

Vastaanottokeskusten paikkaluku keskimäärin vuodessa

	2011	2012	2013
Vastaanottokeskusten paikkaluku yhteensä	3 329	2 776	2 515
— valtion vastaanottokeskukset	720	670	670
— yksityisen, kunnan tai järjestön ylläpitämät keskukset	2 609	2 106	1 845
— säilöönottoyksikkö	40	40	40
— käyttöaste keskimäärin %	78,5	90,0	90,0
Ryhmäkotien ja tukiasuntojen paikkaluku yhteensä	249	193	165
— ryhmäkodit	130	109	88
— tukiasunnot	119	84	77
— käyttöaste keskimäärin %	75,0	90,0	90,0

Vastaanottopalvelujen saajat

	2011	2012	2013
Keskimäärin vastaanoton piirissä olevia / henkilöä / vuosi	3 980	3 810	3 509
— Vastaanottokeskuksiin majoitettuja	2 699	2 500	2 220
— Alaikäisiä yksintulleita	187	170	149
— Säilöön otetut ulkomaalaiset	46	40	40
— Yksityismajoituksessa	1 048	1 100	1 100

	2011 tilinpäätös	2012 talousarvio	2013 esitys
Vastaanoton kokonaiskustannukset / euroa / vuosi	77 907 555	63 627 000	55 289 000
Vastaanottokeskusten kokonaiskustannukset	73 056 537	59 335 000	51 374 000
— vastaanottokeskusten yksikkökustannus / hlö	17 756	15 175	15 167
— alaikäisen kustannus ryhmäkodissa / hlö	88 169	83 004	82 487
— alaikäisen kustannus tukiasunnossa / hlö	45 976	33 976	33 376
— säilöön otetun kustannus / hlö	57 508	52 391	50 856
— yksityismajoituksen kustannukset	4 800 878	4 049 796	4 003 817
— yksityismajoituksen kustannus / hlö	4 580	3 681	3 639
Lasten edustaminen	447 293	200 000	134 000



Vastaanoton kustannukset / euroa / vuosi	2011 tilinpäätös	2012 talousarvio	2013 esitys
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	709 284	915 000	915 000
Muut maahantuloon liittyvät menot ¹⁾	3 694 441	3 177 000	2 866 000

¹⁾ Tulkkauksen- ja käännöspalkkiot, Maahanmuuttoviraston ulkopuolella suoritettavat turvapaikkapuhuttelut, DNA-testit ja sähköiset palvelut (Umarek).

01. Maahanmuuttoviraston toimintamenot (siirtomääräraha 2 v)

Momentille myönnetään nettomäärärahaa 18 066 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää myös:

- 1) EU:n rahoittamiin hankkeisiin
- 2) maahanmuuttohallinnon toiminnan kehittämiseen.

Selvitysosa: Maahanmuuttovirasto käsittelee ja ratkaisee maahantuloon, maassa oleskeluun, pakolaisuuteen sekä Suomen kansalaisuuteen liittyviä asioita hyödyntäen ja kehittäen ulkomaalaisasioiden sähköistä

asiankäsittelyjärjestelmää viranomaisten ajantasaisena asianhallinta- ja tietopalvelurekisterinä. Virasto tuottaa ajankohtaista tietoa maahanmuutto- ja kansalaisuusasioista. Virasto vastaa turvapaikanhakijoiden ja tilapäistä suojelua saavien vastaanoton käytännön toiminnan ohjauksesta ja suunnittelusta, säilöönottoyksikön käytännön toiminnan ohjauksesta ja valvonnasta sekä ihmiskaupan uhrien auttamisen toimeenpanon ohjauksesta.

Sisäasiainministeriö asettaa Maahanmuuttovirastolle alustavasti seuraavat toiminnalliset tulostavoitteet:

Maahanmuuttovirasto	2011 toteutuma	2012 arvio	2013 tavoite
Tuotokset			
Päätökset	52 519	52 850	53 450
Panokset			
Toimintamenot (1 000 €)	17 818	18 418	18 066
Henkilötyövuodet	287	284	285
Tehokkuus			
Toiminnallinen tuloksellisuus			
— tuottavuus (päätöstä/htv)	183	186	187
— taloudellisuus (nettomenot €/päätös)	293	310	300
— maksullisen toiminnan kustannusvastaavuus (%)	82	90	90

Nopea ja oikeusvarma päätöksenteko

Vireille tulleiden hakemusten läpivientiajat lyhenevät. Perheenyhdistämishakemusten käsittelyaika on enintään yhdeksän kuukautta. Asiakkaiden oikeusturva säilyy hyvänä. Henkilö- ja teknisiä resursseja käytetään joustavas-

ti ja tehokkaasti. Päätöksentekoprosessit ovat laadullisesti mitattavia sekä läpinäkyviä, ohjaavia ja rutiiniväisiä. Soveltamiskysymykset linjataan sisäisellä ohjeistuksella.

**Vireille tulleet ja ratkaistut asiat 2011—2013**

	2011 toteutuma		2012 arvio		2013 tavoite	
	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut	Vireille tulevat	Ratkaistut
Maahanmuutto yhteensä	23 725	28 106	25 000	30 000	25 000	30 000
— työntekijän oleskelulupa	6 495	6 553	7 000	7 000	7 000	7 000
— opiskelijan oleskelulupa	5 813	6 041	6 000	6 000	6 000	6 000
— muut oleskeluluvat (sis. kv. suojelu)	11 417	15 512	12 000	17 000	12 000	17 000
Maasta poistaminen	6 056	6 825	4 000	4 000	4 000	4 000
Kansainvälinen suojelu yhteensä	13 007	10 878	11 750	11 850	11 750	11 950
— turvapaikkahakemukset	3 088	3 643	3 000	3 600	3 000	3 700
— kiintiöpakolaiset ¹⁾	114	481	750	750	750	750
— matkustusasiakirjat	5 653	4 708	6 000	5 000	6 000	5 000
— dublinasiat	4 152	2 046	2 000	2 500	2 000	2 500
Kansalaisuus yhteensä	7 665	6 730	8 000	7 000	8 000	7 500
— kansalaisuushakemukset	5 763	4 497	6 000	4 000	6 000	4 250
Yhteensä	50 453	52 539	48 750	52 850	48 750	53 450

¹⁾ Vuonna 2011 UNHCR:n kiintiöpakolaisesityksiä oli yhteensä 785 kpl, joista osa on tilastoitu vireille tulleisiin. Pakolaiskiintiössä valituista tehdään vain päätös, koska asiassa ei ole asiakkaan vireille laittamaa lupahakemusta.

Käsittelyaika keskimäärin (vrk)

	2011 toteutuma	2012 arvio	2013 tavoite
Maahanmuutto			
— työntekijän oleskelulupa (sis. TE-toimiston osapäätöksen) josta Maahanmuuttoviraston osuus	108 -	65 30	65 30
— oleskelulupa, opiskelija	38	40	30
Kansainvälinen suojelu, kokonaiskäsittelyaika ilman muutoksenhakua			
— turvapaikka (kaikki) josta Maahanmuuttoviraston osuus	263 -	180 150	134 120
— normaali menettely josta Maahanmuuttoviraston osuus	370 -	255 212	190 170
— nopeutettu menettely josta Maahanmuuttoviraston osuus	97 -	65 54	49 42
Kansalaisuushakemukset, kokonaiskäsittelyaika			
— kansalaisuushakemukset (kaikki)	373	300	265
— kansalaisuushakemukset (ns. selvät)	336	200	179
— kansalaisuushakemukset (ns. muut)	590	400	350
Ratkaistut/vireille tulleet (%)	104	108	110

*Maahanmuuttohallinnon prosessien sähköistäminen*

Maahanmuuttohallinnon kaikkien viranomaisten sähköistä asianhallintajärjestelmää (UMA) käytetään tehokkaasti ja sen ylläpidosta huolehditaan. Sähköisten palvelujen käyttöä laajennetaan ja samalla nopeutetaan prosessien kulkua. UMA-investoinnin laskennalliset hyödyt alkavat toteutua.

lujen käyttöä laajennetaan ja samalla nopeutetaan prosessien kulkua. UMA-investoinnin laskennalliset hyödyt alkavat toteutua.

*Henkisten voimavarojen hallinta***Henkiset voimavarat**

	2011 toteutuma	2012 arvio	2013 tavoite
Henkilötyövuodet	287	284	285
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	10,2	9	9
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,40	3,40	3,50

Toiminnan menot ja tulot (1 000 euroa)

	2011 toteutuma	2012 varsinainen talousarvio	2013 esitys
Bruttomenot	23 846	23 418	23 066
Bruttotulot	6 028	5 000	5 000
Nettomenot	17 818	18 418	18 066

Siirtyvät erät

— siirtynyt edelliseltä vuodelta	2 918
— siirtynyt seuraavalle vuodelle	4 067

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Julkisen hallinnon atk-menosäästö (HO)	-79
Yhteishankintojen lisääminen (HO)	-58
Toimintamenosäästö (HO)	60
Palkkausten tarkistukset	592
UMA:n ylläpitomenot (siirto momentille 26.20.01)	-142
UMA:n ylläpitomenot (siirto momentille 24.01.01)	-107
Vakiomuotoiset tietoluovutukset (siirto momentille 28.30.03)	-24
Siirto momentilta 26.01.01	2
UMA:n ylläpitomenot (siirto momentille 26.10.01)	-91
Tuottavuustoimet	-405
Kehyspäätöksen lisäsäästö	-100
Yhteensä	-352

2013 talousarvio	18 066 000
2012 II lisätalousarvio	326 000
2012 talousarvio	18 418 000
2011 tilinpäätös	18 967 000

20. Paluumuuttajien muuttovalmennus
(arviomääräraha)

Momentille myönnetään 876 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

- 1) ulkomaalaislain (301/2004) 48 §:n perusteella järjestettävään paluumuuttovalmennukseen
- 2) suomen tai ruotsin kielen taidon testaamiseksi laadittuun kielitutkinnon järjestämiseen ja muihin menoihin
- 3) enintään 40 000 euroa asiantuntijapalkkioiden maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan suoriteperusteisena.

Selvitysosa: Ulkomaalaislain 48 §:n perusteella oleskelulupaa Suomesta hakevalta edellytetään todistusta Suomen viranomaisen järjestämän kielitutkinnon hyväksytystä suorittamisesta, jollei kielitutkintoon osallistumista ole pidettävä hakijan olosuhteet huomioon ottaen kohtuuttomana. Kielitutkintoja järjestetään useamman kerran vuodessa ja tutkintoihin osallistuu enimmillään noin 2 000 henkilöä vuodessa. Kielitutkintoon valmista-



vaa paluumuuttovalmennusta on tarkoitus järjestää noin 600 henkilölle vuodessa.

Asiantuntijapalkkioina maksetaan kielikokeen arvioiden matkakustannuksia ja palkkioita sivukuluineen.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Paluumuuttovalmennus	836 000
Asiantuntijapalkkiot (enintään)	40 000
Yhteensä	876 000
2013 talousarvio	876 000
2012 talousarvio	876 000
2011 tilinpäätös	592 360

63. Pakolaisten ja turvapaikanhakijoiden vastaanotto (arviomääräraha)

Momentille myönnetään 55 289 000 euroa.

Määrärahaa saa käyttää:

1) valtion vastaanottokeskusten toimintamenojen maksamiseen

2) kansainvälistä suojelua hakevan vastaanotosta annetun lain (746/2011) 7 §:n mukaisesti vastaanotto- ja järjestelykeskusten perustamis- ja ylläpitokustannusten sekä palveluntuottajalle vastaanottopalveluiden järjestämisestä aiheutuvien kustannusten korvaamiseen, ilman kotikuntalaisissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaa Suomessa olevan ihmiskaupan uhrin auttamisesta aiheutuvien kulujen ja alaikäisen, jolla ei ole oleskelulupaa Suomessa edustajan palkkion maksamiseen sekä kansainvälistä suojelua hakevien yleisen oikeudellisen neuvonnan kustannuksiin

3) säilöönottoyksiköstä annetun lain (116/2002) 3 luvun mukaisen toimeentulon ja huolenpidon järjestämiseen säilöön otetuille ulkomaalaisille

4) vastaanottolain 33 §:n mukaisen ihmiskaupan uhrin auttamisjärjestelmän toiminnan rahoittamiseen

5) vastaanottopalveluna järjestettyyn työ- ja opintotoimintaan osallistuvien henkilöiden vastaanottolain 30 §:n mukaisten tapaturmakorvausten ja ryhmävastuuvakuutusten sekä Valtiokonttorin näistä perimien hoitokulujen maksamiseen

6) vastaanoton toteuttamiseksi erityistilanteissa tarpeellisten palvelujen hankkimisesta aiheutuvien menojen maksamiseen sekä vastaanottojärjestelmän kehittämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen

7) turvapaikkapuhuttelujen tulkkaus- ja käännösmenoihin, turvapaikanhakijoiden oikeusapupalvelujen hankkimiseen ja vapaaehtoisesta paluusta aiheutuviin kuluihin ja vapaaehtoista paluuta tukeviin EU:n rahoittamiin hankkeisiin

8) Maahanmuuttoviraston toimipisteiden ulkopuolella suoritettavien turvapaikkapuhuttelujen matkakustannusten, perhesiteen selvittämiseksi tehtävien DNA-testien ja oikeuslääketieteellisten testien kustannuksiin sekä kotipaikan tai kansalaisuuden selvittämiseksi tehtävien kielianalyysien kustannuksiin

9) kotoutumisen edistämisestä annetun lain (1386/2010) 86 §:n mukaisesti kiintiöpakolaisten ja heidän perheenjäsentensä maahantulomatkojen järjestämisestä, lähtömaassa suoritettavista terveystarkastuksista ja koulutuksesta (kulttuuriorientaatiosta) sekä vastaanottoa edistävän koulutuksen ja tiedotustoiminnan järjestämisestä aiheutuvien menojen maksamiseen.

Määräraha budjetoidaan maksatuspäätösperusteisesti lukuun ottamatta valtion vastaanottokeskusten toimintamenoja, jotka budjetoidaan suoriteperusteisesti ja arvonnalisöverollisina.

Määrärahaa saa käyttää myös valtion vastaanottokeskusten kulutusmenojen maksamiseen. Momentille voidaan tulouttaa virastolle työnantajana maksetut tulot sekä oppisopimus- ja koulutuskorvaukset. Valtion vastaanottokeskusten toimintameno määrärahaa saa käyttää enintään 100 henkilötyövuotta vastaavan henkilöstön palkkaamiseen.

Vuoden 2013 pakolaiskiintiö on 750 henkilöä.

Selvitysosa: Kansainvälistä suojelua hakevien ja tilapäistä suojelua saavien vastaanottopalvelut järjestää vastaanottokeskus vastaanottolain 13 §:n nojalla. Laajamittaisen maahantulon yhteydessä vastaanottopalvelut järjestetään järjestelykeskuslain 12 §:n mukaisesti. Valtion vastaanottokeskukset toimivat Maahanmuuttoviraston alaisina. Maahanmuuttovirasto sopii kuntien, kuntayhtymien ja muiden yhteisöjen tai säätiöiden kanssa vastaanottopalvelujen järjestämisestä ja siitä aiheutuvien kustannusten korvaamisesta.

Ihmiskaupan uhrien auttamisjärjestelmän toimintaa koordinoivat Joutsenon ja Oulun vastaanottokeskukset. Toiminta voi sisältää asumisen järjestämisen, sosiaali- ja terveyspalvelujen ja muun tarpeellisen huolenpidon lisäksi muita uhrin tarvitsemia tukipalveluja ja erityispalveluja sekä turvallisuudesta huolehtimisen.

Tilapäistä suojelua saaneen, ihmiskaupan uhrin tai kansainvälistä suojelua hakeneen, jonka oleskelulupahakemus on hylätty tai joka on peruuttanut hakemuksensa, vapaaehtoista paluuta voidaan tukea kohtuullisten matka- ja muuttokustannusten ja paluuavustuksen verran.

Kiintiössä otettavat pakolaiset voidaan valita talousarviovuonna ja sitä seuraavien kahden vuoden aikana. Kansainvälinen siirtolaisuusjärjestö (IOM) järjestää kiintiöstä valittujen pakolaisten maahantulomatkat ostopalveluna. Sopimus sisältää matkustusta varten tehtävän ter-



veystarkastuksen. Vastaanoton erityistilanteissa korvataan erityispalveluja, kuten matkan aikana tarvittavat lääkäripalvelut tai kauttakulku- tai maasta poistumiseen vaadittavien viisumien kustannukset.

Turvapaikkapuhuttelujen tulkkauksen ja käännöskustannukset vaihtelevat turvapaikanhakijoiden määrän ja hakijoiden kielen mukaan. Turvapaikkahakemuslomakkeella selvitetään hakemuksen perusteet ennen turvapaikkapuhuttelua. Hakijan täyttämä lomake sekä hakijan vieraskieliset asiakirjat ja selvitykset käännetään Maahanmuuttovirastossa. Maahanmuuttoviraston turvapaikkapuhuttelussa käytetään hakijan äidinkieltä tai hänen ymmärtämänsä kielen tulkkauksena.

Ulkomaalaislain (301/2004) 65 §:n mukaan Maahanmuuttovirasto voi varata hakijalle ja perheenkokoajalle tilaisuuden osoittaa biologinen sukulaisuus toteen valtion varoista kustannettavan DNA-tutkimuksen avulla, jos biologiseen sukulaisuuteen perustuvasta perhesiteestä ei muutoin voida saada riittävää selvitystä ja jos DNA-tutkimuksen avulla on mahdollista saada olennaista näyttöä perhesiteestä. Ulkomaalaislain 6 a §:n mukaan oleskelulupaa hakevan ulkomaalaisen tai perheenkokoajan iän selvittämiseksi voidaan tehdä oikeuslääketieteellinen tutkimus jos on olemassa ilmeisiä perusteita epäillä hänen itsestään antamien tietojen luotettavuutta. Perheenkoko-

jille, joiden henkilöllisyyttä ei ole voitu varmistaa, voida tarpeen joissakin tapauksissa osana henkilöllisyyden selvittämistä tehdä kielianalyysi hakijan kielellisen identiteetin ja taustan ja sitä kautta kotiseudun selvittämiseksi. Kielianalyysin avulla selvitetään, täytyvätkö perheenyhdistämisen edellytykset perheenyhdistämishakemusten käsittelyn yhteydessä.

Määrärahan arvioitu käyttö (euroa)

Valtion vastaanottokeskusten toimintamenot	8 200 000
Kuntien, kuntayhtymien, järjestöjen vastaanottokustannukset	26 860 000
Vastaanoton muut menot	16 448 000
— palvelujen ostot	1 308 000
— terveydenhuolto	5 300 000
— muut menot	123 000
— vastaanotto ja käyttöraha	9 717 000
Vastaanottokustannukset yhteensä	51 508 000
Muut maahantuloon liittyvät menot	2 866 000
Pakolaisten maahantuloon liittyvät kustannukset	915 000
Yhteensä	55 289 000

Henkiset voimavarat, Valtion vastaanottokeskukset

	2011 toteutuma	2012 arvio	2013 tavoite
Henkilötyövuodet (enintään)	97,4	100	100
Sairauspoissaolot (työpäivää/htv)	10,2	7	7
Työtyytyväisyysindeksi (1—5)	3,4	3,5	3,5

Määrärahan mitoituksessa huomioon otetut muutokset (1 000 euroa)

Palkkausten tarkistukset	195
Maahanmuuttopolitiikan tehostamisen aktiiviset toimenpiteet	-5 000
Kustannusten säästö	-1 233

Yksilöllisten oikeusapupalveluiden kustannukset (siirto momenteille 25.01.20 -350 000 euroa, 25.10.04 -350 000 euroa ja 25.10.50 -1 600 000 euroa)

Yhteensä -8 338

2013 talousarvio	55 289 000
2012 II lisätalousarvio	114 000
2012 talousarvio	63 627 000
2011 tilinpäätös	77 907 555